

Aan de leden

Datum

30 april 2024

Ons kenmerk

U202400234

Lbr. 2024/014

Onderwerp

Nieuwe afspraken inzameling verpakkingsafval

Geachte leden van college en gemeenteraad,

In 2019 hebben de VNG en Verpact (de vertegenwoordiger van alle bedrijven die producten met een verpakking op de markt brengen; voorheen Stichting Afvalfonds Verpakkingen) afspraken gemaakt over de invulling van de Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV), zoals de kostenvergoeding voor gemeenten voor de inzameling van verpakkingsafval.

Het doel van deze Ketenovereenkomst Verpakkingen 2020-2029 (verder: Ketenovereenkomst) is om hergebruik en recycling van verpakkingen te verbeteren, de circulariteit te bevorderen en de maatschappelijke kosten te laten dalen. Daarbij hadden de deelnemende partijen bovendien het streven om flexibeler te kunnen inspelen op ontwikkelingen binnen de verpakkingsketens.

Helaas moeten we constateren dat een aantal afspraken uit de overeenkomst achterblijft bij de verwachting. Dat heeft geresulteerd in een [motie](#) van de gemeente Losser (e.a.), die tijdens de ALV van 1 december 2023 is aangenomen. In de motie roept de ALV het bestuur op om samen met de Nederlandse Vereniging voor afval- en reinigingsmanagement (NVRD) met Verpact in gesprek te gaan om te komen tot nieuwe gedragen afspraken.

Om uitvoering te geven aan deze motie moest het VNG-bestuur voor 1 mei bij Verpact aangeven dat we de Ketenovereenkomst Verpakkingen niet willen verlengen per 1 januari 2025. Daartoe heeft het bestuur op 24 april besloten. De overeenkomst zal daarmee in zijn huidige vorm eindigen per 31 december 2024.

Knelpunten in de uitvoeringspraktijk

De Ketenovereenkomst heeft als doel om hergebruik en recycling van verpakkingen te verbeteren, de circulariteit te bevorderen en de maatschappelijke kosten te doen dalen. Tevens moesten de afspraken ertoe leiden dat met name kunststof verpakkingsafval beter geschikt is zodat het weer opnieuw kan worden hergebruikt. Daarbij hadden de deelnemende partijen bovendien het streven om flexibeler te kunnen inspelen op ontwikkelingen binnen de verpakkingsketens.

Terugkijkend op afgelopen 4 jaar van de Ketenovereenkomst stellen gemeenten vast dat zaken als de verdere inrichting van inzameling van brongescheiden plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drinkpakken (PMD), de vergoedingen voor nagescheiden PMD en het beheer van openbare prullenbakken met bijbehorende kosten- en samenstellingsonderzoeken, redelijk op de rails staan.

Enkele andere zaken uit de overeenkomst blijven echter achter bij de verwachtingen. Zo blijken voor veel gemeenten de vergoedingen die ze van Verpact ontvangen, niet kostendekkend en wordt in het geval van afkeuring van ingezameld verpakkingsafval geen enkele vergoeding uitgekeerd. Verder ontbreekt transparantie over kostenonderzoeken, goed- en afkeuring in de praktijk en ontbreekt het aan een deugdelijke governance die voorziet in een onafhankelijke escalatie in de gevallen dat gemeenten en Verpact er onderling niet uitkomen.

Inzet nieuwe afspraken vanaf 2025 en verder

De geschetste knelpunten hebben geresulteerd in een [motie](#) van de gemeente Losser (e.a.), die de VNG oproept om samen met NVRD te komen tot nieuwe gedragen afspraken. De nieuwe afspraken moeten gemeenten meer voorspelbaarheid en duidelijkheid geven over de kostenvergoeding voor inzameling, meer zicht bieden op recycling en circulariteit van de door gemeenten ingezamelde afvalstromen en meer transparantie verschaffen over tussentijdse metingen en onderzoeken.

Deze afspraken passen niet binnen het kader van de huidige Ketenovereenkomst. Om toch invulling te geven aan de motie moesten we voor 1 mei 2024 aangeven dat we het contract vanaf 1 januari 2025 niet met 5 jaar willen verlengen. Alleen op deze manier kunnen we beginnen aan het onderhandelstraject met Verpact om te komen tot nieuwe afspraken.

Om te komen tot nieuwe afspraken met Verpact heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) voorgesteld een procesbegeleider aan te stellen. Die zal in de aankomende periode samen met vertegenwoordigers van de VNG en Verpact vorm geven aan de beoogde nieuwe afspraken. Verder wordt in dit aankomende traject nauw samengewerkt met de NVRD, waartoe in de ALV-motie expliciet is opgeroepen.

Het streven is om de nieuwe afspraken ter goedkeuring voor te leggen aan de leden van de VNG tijdens de ALV in december 2024, zodat deze per 1 januari 2025 kunnen ingaan. Als het onverhoopt niet lukt om de afspraken per 1 januari te laten ingaan, zal in overleg met het ministerie van IenW en Verpact een overgangsperiode moeten worden afgesproken.

Voor een uitgebreidere toelichting op het te doorlopen traject en de bepaling van onze inzet, nodigen we gemeenten graag uit voor een van de 3 bijeenkomsten, die we de aankomende tijd organiseren:

Vrijdagmiddag 24 mei – Utrecht (aansluitend op de '[Bijeenkomst voor bestuurders over de doelen van de inzameling van huishoudelijk afval \(VANG\) 2024](#)')

Donderdagmiddag 30 mei – Eindhoven (nog nader te bepalen)

Dinsdagmiddag 11 juni – Zwolle (nog nader te bepalen)

U kunt zich voor deze bijeenkomsten aanmelden via <https://www.nvrd.nl/kalender/>

Wij adviseren u deze brief door te sturen in uw organisatie.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'L' followed by a horizontal line.

mr L.K. Geluk Algemeen directeur